

Използване на видеоконференция

за събирането на доказателства по
граждански и търговски дела в съответствие с
Регламент (ЕО) № 1206/2001 на Съвета
от 28 май 2001 година

Практическо ръководство

Европейска съдебна мрежа за
граждански и търговски въпроси

Настоящият документ е изготвен от службите на Комисията и Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела (<http://ec.europa.eu/civiljustice>).

Съзнавайки предимствата, които видеоконференцията може да има при събирането на доказателства в трансгранични дела, Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела създаде настоящия наръчник, за да предостави практическа информация в помощ на съдиите за по-широко използване на видеоконференция при събирането на доказателства по граждански и търговски дела в съответствие с Регламент (ЕО) № 1206/2001 на Съвета от 28 май 2001 г.

Освен това в рамката на европейския план за действие за електронното правосъдие държавите-членки на Европейския съюз се споразумяха да си сътрудничат за насърчаване на използването на видеоконферентна връзка и за обмен на опит и най-добри практики. Тази работа се извършва в съществуващата правна рамка и спазва процедурните гаранции, действащи на равнището както на държавите-членки, така и на Европейския съюз.

В резултат бяха изготвени наръчник и брошура за използването на технически средства за видеоконференция в трансграничното съдебно производство в Европейския съюз.

Настоящият документ има за цел да допълни тази информация.

Въведение

Когато дадено дело се обжалва, съдът често има нужда да събере доказателства за проверка на иска. Доказателствата може да се предоставят по няколко начина, а понякога е необходимо да се изслушат хора, като свидетели или вещи лица. Процедурата за събиране на доказателства става по-сложна, когато те трябва да бъдат събрани в друга държава. Пречки може да бъдат създадени поради физическото разстояние между съда и лицето, което трябва да се изслуша, както и поради разликите между правилата и законите във всяка съдебна система.

Именно по тази причина един от първите инструменти за съдебното сътрудничество по граждански дела, които бяха приети от Съвета на Европейския съюз, беше Регламент (ЕО) № 1206/2001 относно сътрудничеството между съдилища на държавите-членки при събирането на доказателства по граждански или търговски дела. Въпреки че в брошурата ударението е поставено на Регламент (ЕО) № 1206/2001, важно е да се отбележи, че разпоредби относно доказателствата съществуват

и в други инструменти. Така например в съответствие с член 9 от Регламент (ЕО) № 861/2007, с който бе създадена европейска процедура за искове с малък материален интерес, съдът или правораздавателният орган определя начините за събиране на доказателства и обхвата на доказателствата, които са необходими за неговото решение, според правилата, които са приложими за допустимостта на доказателства. Той може да допусне събиране на доказателства чрез писмени показания на свидетели, вещи лица или страни и което е още по-важно, може също да допусне събиране на доказателства чрез видеоконференция или друга комуникационна технология, ако разполага с техническите средства за това.

Признавайки предимствата, които видеоконференцията може да има за събиране на доказателства при трансгранични дела, Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела изготви настоящата брошура, за да предостави практическата информация в помощ на съдиите за по-широко използване на видеоконферентната връзка. ●

Регламент (ЕО) N° 1206/2001

Този регламент определя процедурните правила за улесняване на събирането на доказателства в друга държава-членка. Регламентът се прилага от 1 януари 2004 г. на територията на Съюза във всички държави-членки с изключение на Дания. Между засегнатите държави-членки той замества Хагската конвенция от 1970 г.

Практически наръчник, в който са дадени повече подробности относно Регламента, може да бъде намерен на адрес:

http://ec.europa.eu/civiljustice/publications/docs/guide_taking_evidence_en.pdf

Самият регламент може да бъде намерен на адрес:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:19:03:32001R1206:BG:PDF>

Регламентът се прилага само за граждански и търговски дела и не може да се използва за събиране на доказателства, които не са предназначени за използване в започнала или насрочена съдебна процедура. Той предоставя два основни канала за събиране на необходимите доказателства. Първият,

в съответствие с член 10, е, когато съдът в една държава-членка моли съда в друга държава да събере доказателствата. Вторият, в съответствие с член 17, дава възможност на съда в дадена държава-членка, с позволение на замолената държава-членка, да събере доказателствата директно в тази държава-членка.

Подробности за компетентните съдилища във всяка държава-членка и изискванията на всяка съдебна система може да бъдат намерени в Европейския съдебен атлас на адрес:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_information_bg.htm

Когато замоленият съд се наеме да събере доказателства от името на молещия съд в съответствие с **членове 10 до 12**, тези доказателства се събират в съответствие с правото на замолената държава-членка и може да бъдат предмет на принудителни мерки.

Когато молещият съд иска да се съберат директно доказателства в съответствие с **член 17**, той трябва да представи искане

до централния орган или друг компетентен орган на тази държава-членка. Такова искане може да бъде отказано само по ограничен брой причини. Те са — че искането не попада в обхвата на регламента; че не съдържа цялата необходима информация; или че искането противоречи на основните принципи на правото на замолената държава-членка. Когато решава дали да приеме искането по член 17, централният орган на замолената държава-членка може да определи условия, при които доказателствата може да бъдат събрани. Когато такова искане бъде прието, задължение на молещия съд е да назначи и осигури лицето или лицата за събиране на доказателствата. Важна особеност на директното събиране на доказателства е, че то може да се осъществи само ако се изпълнява на доброволна основа и не могат да бъдат използвани принудителни мерки. Когато искането включва изслушването на лице, задължение на молещия съд е да уведоми това лице за тези права. ●

Използване на видеоконференция

Регламентът насърчава използването на комуникационна технология при работата по събиране на доказателства, по-специално чрез видеоконференция и телеконферентна връзка. Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела подкрепи също така използването на видеоконференция както чрез практически демонстрации на своето годишно заседание в Лисабон през 2006 г., така и чрез предоставяне на членовете на подробности за техническите средства за видеоконференция в държавите-членки. Информация за това кои съдилища са снабдени с технически средства за видеоконференция може също да бъде намерена в Европейския съдебен атлас.

От юни 2007 г. Съветът по правосъдие и вътрешни работи разглежда развитията в областта на електронното правосъдие, включващи използването на видеоконференция. Представители на всички държави-членки и на институциите на ЕС изразиха

своята подкрепа за развитието на видеоконференцията в трансграничните дела. В рамките на Съвета работната група по електронно правосъдие изготви наръчник и брошура, обхващащи използването на техническите средства за видеоконференция в трансграничното съдебно производство в Европейския съюз. Настоящият практически наръчник има за цел да допълни тази информация.

Въпреки тази подкрепа и извършената досега работа за насърчаване на нейното използване, става ясно, че използването на видеоконференция в държавите-членки е непоследователно.

Признавайки предимствата, които видеоконференцията може да има за събиране на доказателства при трансгранични дела, Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела създаде настоящата брошура, за да предостави практическа информация в помощ на съдиите за по-голямо използване на видеоконференция.

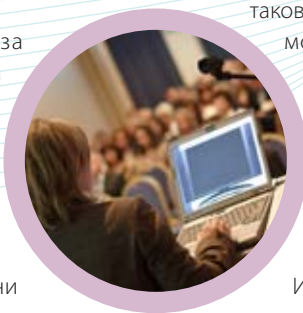
Въпреки че е взето политическо решение да се прилагат различни подходи към начина, по който се събират доказателства, в зависимост от това дали те се събират от замоления съд от името на молещия съд или директно от молещия съд, ясно е, че Регламент (ЕО) N° 1206/2001 предвижда по-голямо използване на съвременна технология за по-лесно събиране на доказателства. В съображение 8 е посочено, че „ефективността на съдебните процедури от граждански или търговски дела изисква такова предаване и изпълнение на молби за събиране на доказателства да се осъществява директно и по най-бързия възможен начин между съдилищата на държавите-членки“.

Най-ефективният начин за директно събиране на доказателства е чрез видеоконференция. В противен случай ще се наложи свидетелят да пътува до молещия съд в друга държава или служители на съда да пътуват, за да се срещнат със свидетеля. Това очевидно увеличава необходимото време и разходите за процедурата. Видеоконференцията е евтино и ефективно

решение на тези проблеми. Въпреки възможността да възникнат деликатни проблеми в някои семейни дела, при които използването на видеоконференция може да не е уместно, в повечето от делата в обхвата на регламента използването на видеоконференция за изслушване не би трябвало да създава пречки.

Технически средства за видеоконференция не са инсталирани във всички граждански съдилища във всяка държава-членка, но в някои държави-членки може да се окаже възможно да се използва апаратурата, инсталирана в други местни сгради, като наказателни съдилища и затвори или в частни помещения, където има такава апаратура. Някои държави-членки имат мобилна апаратура, която често пъти може да бъде наета. С течение на времето е вероятно все повече съдилища да разполагат с необходимите технически средства. Разбира се, колкото повече нарастват исканията за

видеоконференция от местните съдилища, толкова по-вероятно е да има налице съответната апаратура.

Съдът, който иска директно да се съберат доказателства от свидетел в друга държава-членка, може да направи това в съответствие с **член 17** от регламента. Предимството на такова искане е, че доказателствата може да бъдат събрани в съответствие с правото на молещата държава. Искането трябва да бъде отправено към централния орган или друг компетентен орган на замолената държава, като се използва формуляр И от приложението към регламента. Централният орган или компетентният орган съобщава в рамките на 30 дни на молещия съд дали искането е прието и, ако е така, при какви условия. Когато искането за директно събиране на доказателства бъде прието, задължение на молещия съд е да назначи и осигури лицето или лицата за събиране на доказателствата. Задължение на

молещия съд е и да уведоми свидетеля, че доказателствата може да се предоставят само на доброволна основа.

Видеоконференция е възможно да се осъществи и в съответствие с **членове 10 до 12** от регламента, когато съдът моли съда в друга държава-членка да събере доказателства за него. Замоленият съд трябва да изпълни искането най-късно до 90 дни от получаването му. Той ще направи това в съответствие с правото на своята държава-членка. Молещият съд може да поиска искането да бъде изпълнено в съответствие със специална процедура, при условие че тя не е несъвместима с правото на държавата-членка на замоления съд, или по причини, свързани със значителни практически трудности. В такива случаи страните и/или представителите на молещия съд могат да присъстват на изслушването и да участват лично или чрез видеоконференция, при условие че такова участие е разрешено съгласно правото на замолената държава-членка. Замоленият съд е този, който определя условията, при които те могат да участват. ●

Практически съображения

Редица въпроси възникват, когато се решава дали и как да се събират доказателства чрез видеоконференция. Тези въпроси, заедно със съответните отговори, са изложени по-долу. Допълнителна информация относно положението във всяка държава-членка може да бъде намерена в справките към Европейския съдебен атлас по гражданскоправни въпроси¹.

1

Как да знам дали дадена държава-членка ще разреши участие във видеоконференция или директно събиране на доказателства чрез видеоконференция?

Проверете информацията, дадена в справката на тази държава-членка в уебсайта на Съдебния атлас.

2

Има ли ограничения относно вида на доказателствата, които могат да се събират, или относно мястото, където изслушването следва да се извърши чрез видеоконференция в дадена държава-членка?

Проверете информацията, дадена в справката на тази държава-членка в уебсайта на Съдебния атлас.

3

Къде могат да се намерят подробности относно компетентните съдилища в съответствие с регламента?

Съдилищата, които са определени от държавите-членки, могат да се намерят в Европейския съдебен атлас на адрес: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_searchmunicipality_bg.jsp#statePage0

4

Как да намеря данни за контакт с централния орган или компетентния орган на друга държава-членка?

Те могат също да бъдат намерени в Европейския съдебен атлас на адрес: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_centralbody_bg.htm

5

Ако централният орган или друг компетентен орган приеме искането за директно събиране на доказателства

в съответствие с член 17 чрез видеоконференция, как мога да намеря най-близкия съд или други помещения за подлежащото на изслушване лице, които имат технически средства за видеоконференция?

Тази информация може да бъде намерена в Европейския съдебен атлас на адрес: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_centralbody_bg.htm

8

¹ Тази информация се намира на страницата „Събиране на доказателства“ („Известия на държавите-членки“) на адрес: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_information_bg.htm

6

Как да знам на какъв език да се направи искането?

Отговорът може да се намери в раздела „Известия на държавите-членки“, също така в Европейския съдебен атлас на адрес:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_otherinfo_bg.htm

7

Кои формуляри да използвам, за да направя искането?

Когато искането се прави в съответствие с членове 10 до 12 за участие в събирането на доказателства чрез видеоконференция се попълва формуляр А. Исканията за директно събиране на доказателства в съответствие с член 17 се правят на формуляр И. Тези и всички останали формуляри в съответствие с регламента могат също да бъдат намерени, попълнени и преведени, в Европейския съдебен атлас на адрес:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_filling_bg.htm

8

Как да знам дали ще бъдат начислени разходи от другата държава-членка?

Проверете информацията, дадена в справката на тази държава-членка в уебсайта на Съдебния атлас.

9

Кой отговаря за уведомяването на лицето, което ще се изслушва, че трябва да присъства?

По принцип когато искането се прави за участие в изслушване съгласно **членове 10 до 12**, замоленият съд ще предприеме необходимите мерки. Когато искане за директно събиране на доказателства бъде прието от една държава-членка в съответствие с **член 17**, тази държава-членка предоставя обикновено на молещата държава-членка да установи необходимите контакти и да извърши подготовката. Проверете подробностите за всяка държава-членка в уебсайта на Съдебния атлас.

10

Как може да се установи самоличността на подлежащото на изслушване лице?

Проверете информацията, дадена в справката на тази държава-членка в уебсайта на Съдебния атлас.

11

Дали е възможно или разрешено да се запише изслушването?

Проверете информацията, дадена в справката на тази държава-членка в уебсайта на Съдебния атлас.

12

Кое право се прилага при изпълнението на искането?

Когато един съд подаде искане за участие във видеоконференция в съответствие с **членове 10 до**

12, прилага се правото на замолената държава-членка. Молещият съд може обаче да поиска специална процедура, предвидена от неговото право, и замоленият съд ще приеме това искане, освен ако процедурата е несъвместима с неговото право или по причини, свързани със значителни практически трудности. Когато се приеме искане за директно събиране на доказателства в съответствие с **член 17**, молещият съд изпълнява искането съгласно правото на своята държава-членка, при условие че не се допуска прилагането на принудителни мерки.

13

Как да знам на какъв език да се извърши изслушването и, ако са нужни устни преводачи, кой отговаря за тяхното осигуряване?

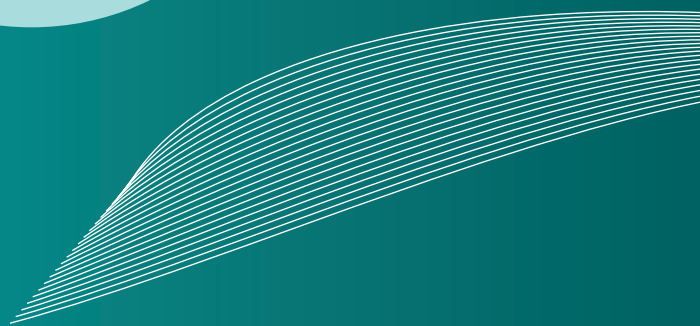
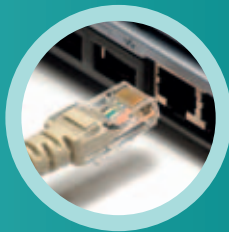
По принцип, когато замоленият съд събира доказателства в съответствие с **членове 10 до 12**, изслушването се провежда на езика на този съд. За допълнителна информация относно използването на устни преводачи и езика, който трябва да се използва за директно събиране на доказателства в съответствие с **член 17**, проверете раздела на съответната държава-членка в уебсайта на Съдебния атлас.

14

Каква допълнителна информация ще поиска другата държава-членка?

Проверете справката на съответната държава-членка в уебсайта на Съдебния атлас.

Европейска съдебна мрежа за
граждански и търговски въпроси

За контакти:

Европейска комисия
Генерална дирекция
„Правосъдие, свобода и сигурност“
Европейска съдебна мрежа
за граждански и търговски въпроси
Rue du Luxembourg, 46
B-1000 Bruxelles

<http://ec.europa.eu/civiljustice/>